

UNIVERSITATEA ECOLOGICĂ DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE DREPT

Program de studii universitare de master:

Dreptul informațiilor și al securității private

Forma de învățământ: învățământ cu frecvență

Suport de curs pentru disciplina:
Regimul juridic aplicabil detectivilor
particulari și societăților specializate de
protecție și pază

Titular de disciplină:
Prof. univ. dr. Alexandru ȚICLEA

București

CUPRINS

Introducere	4
a. Date privind titularul de disciplină	4
b. Date despre disciplină.....	4
c. Obiectivele disciplinei	4
d. Competențe acumulate după parcurgerea cursului.....	5
e. Resurse și mijloace de lucru	5
f. Structura cursului	5
g. Evaluarea	6
Capitolul I	7
NOȚIUNI GENERALE PRIVIND STATUTUL DETECTIVULUI PARTICULAR	7
1. Definiție.....	7
2 Enumerarea posibilităților de exercitarea profesiei.	7
3. Secretul profesional	8
Capitolul II	9
DOBÂNDIREA CALITĂȚII DE DETECTIV PARTICULAR	9
1. Condițiile dobândirii calității.....	9
2. Dosarul înscrierii.	9
3 Verificarea aptitudinilor prealabile.	10
Capitolul III	11
DREPTURILE DETECTIVILOR PARTICULARI ȘI ALE SOCIETĂȚILOR SPECIALIZATE	11
1. Drepturile detectivilor particulari.....	11
2. Drepturile societăților și cabinetelor de detectivi.	12
Capitolul IV	13
OBLIGAȚIILE DETECTIVILOR PARTICULARI	13
1. Obligații.....	13
2. Interdicții.....	14
Capitolul V	15
RĂSPUNDEREA DETECTIVILOR ANGAJAȚI CU CONTRACTE DE MUNCĂ ȘI A CELOR CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA CA PROFESIE INDEPENDENTĂ	15
1. Noțiunea și trăsăturile caracteristice ale răspunderii disciplinare	15
2. Condițiile răspunderii disciplinare	15
3. Sancțiunile disciplinare.....	15

5. Căile de atac împotriva sancțiunilor.	16
6. Sancțiuni pentru detectivii care desfășoară activitatea ca profesie independentă	17
Capitolul VI.....	18
ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA SOCIETĂȚILOR SPECIALIZATE DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ	18
1. Definiție și reglementare	18
2. Licența pentru funcționarea societății.....	18
3. Obiectul de activitate al societății de protecție și pază	18
4. Interdicții și obligații ale societăților de pază și protecție	19
BIBLIOGRAFIE.....	21

Introducere

Cursul este destinat studenților din cadrul programului de studii universitare de master **Dreptul informațiilor și al securității private** al Facultății de drept.

a. Date privind titularul de disciplină

Nume și prenume:	Alexandru Țiclea
E-mail:	

b. Date despre disciplină

Anul de studiu:	I
Semestrul :	1

c. Obiectivele disciplinei

Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea, înțelegerea și aprofundarea instituțiilor specifice statutului juridic al detectivilor particulari, al societăților și persoanelor din firmele private, precum și a jurisprudenței relevante în materie.
Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">• Sistematizarea cunoștințelor dobândite ca urmare a prelegerilor susținute;• Aprofundarea celor mai importante noțiuni și concepte în domeniu;• Verificarea nivelului de cunoștințe dobândite de către masteranzi atât prin participarea la cursuri/seminarii, cât și prin studiu individual.

d. Competențe acumulate după parcurgerea cursului

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none">• Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea conceptelor și regimurilor juridice care definesc statutul juridic al detectivilor particulari, al societăților și persoanelor din firmele private;• Interpretarea și explicarea legislației internaționale, regionale și naționale specifice acestui domeniu;• Aplicarea normelor juridice aferente domeniului în soluționarea unor probleme concrete;• Acordarea asistenței sau consultanței de specialitate;• Formularea unor propuneri de lege ferenda privind modificarea, completarea sau perfecționarea legislației în materia statutului juridic al detectivilor particulari, al societăților și persoanelor din firmele private.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• Utilizarea eficientă a surselor informaționale atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională;• Dobândirea unor abilități de lucru și comunicare în echipă, facilitând rezolvarea unor probleme specifice domeniului și luare unor decizii, precum și implicarea în alte activități.

e. Resurse și mijloace de lucru

Pentru o pregătire temeinică vă sugerăm să consultați bibliografia recomandată.

f. Structura cursului

Cursul **Statutul juridic al detectivilor particulari, al societăților și persoanelor din firmele private** este alcătuit din 6 capitole:

Capitolul I. Noțiuni generale privind statutul detectivului particular

Capitolul II. Dobândirea calității de detectiv

Capitolul III. Drepturile detectivilor particulari

Capitolul IV. Obligțiile detectivilor particulari

Capitolul V. Răspunderea detectivilor particulari

Capitolul VI. Organizarea și funcționarea societăților specializate de protecție și pază

Cursul **Regimul juridic aplicabil detectivilor particulari și societăților specializate de protecție și pază** poate fi studiat atât în întregime, potrivit ordinii

prestabilite a capitolelor, dar se poate și fragmenta în funcție de interesul propriu mai accentuat pentru anumite teme. Însă, în vederea susținerii examenului este obligatorie parcurgerea tuturor celor 6 capitole.

g. Evaluarea

Înainte de examen este indicat să parcurgeți din nou toată materia, cu atenție, durata estimată pentru această activitate fiind de aproximativ o săptămână.

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Prezența la minim 40% la orele alocate cursului. Un test de evaluare a cunoștințelor.	Verificarea prezenței. Punctaj acordat testului de evaluare a cunoștințelor.	30%
Proiect	Prezența la minim 60% din orele alocate seminarului. Două referate cu studiu de caz și atitudine participativă.	Verificarea prezenței. Susținerea referatelor și acordarea unui punctaj pentru implicarea în desfășurarea seminarului.	30 %
Evaluare finală	Nivelul de înțelegere și capacitatea de explicare și interpretare a aspectelor teoretice și practice.	Colocviu scris	40 %
Modalitatea de notare (calificativ sau notă): Notă de la 1 la 10.			
Standard minim de performanță: Elaborarea și prezentarea unui referat.			

Capitolul I

NOȚIUNI GENERALE PRIVIND STATUTUL DETECTIVULUI PARTICULAR

1. Definiție.

Detectivul particular este persoana atestată în condițiile legii și care, fără să aducă atingere dreptului la viață intimă, familială și privată ori altor drepturi și libertăți fundamentale, la cererea persoanelor fizice sau juridice, desfășoară activități specifice de investigare, referitoare la:

- a) conduita și moralitatea publică a unei persoane;
- b) date privind solvabilitatea ori seriozitatea unei persoane fizice sau juridice potențială parteneră într-o afacere;
- c) persoanele dispărute de la domiciliu;
- d) bunurile care fac obiectul unor litigii de natură civilă sau penală înstrăinate în scopul prejudicierii intereselor unei părți în proces;
- e) asigurarea protecției împotriva scurgerii unor informații din sfera vieții private sau a activității operatorilor economici care doresc să păstreze confidențialitatea acestora.

Informațiile obținute în urma activităților desfășurate de detectivul particular sunt destinate exclusiv clientului acestuia.

2 Enumerarea posibilităților de exercitarea profesiei.

Detectivul particular își poate exercita profesia, după caz, în cadrul societăților specializate sau al cabinetelor individuale de detectivi particulari, înființate conform legislației comerciale și care funcționează în baza licenței eliberate de Inspectoratul General al Poliției Române.

Obiectul de activitate al societăților specializate și al cabinetelor individuale de detectivi particulari este unic.

Conducătorii executivi ai societăților specializate de detectivi particulari trebuie să fie absolvenți ai facultății de drept sau ai unei școli postliceale de detectivi ori să fi îndeplinit funcția de polițist ori lucrător în cadrul unei instituții publice cu atribuții în domeniul ordinii publice sau siguranței naționale cu grad de ofițer și să îndeplinească condițiile legale.

Asociații sau acționarii persoane fizice ai societăților specializate de detectivi particulari, înființate legal, trebuie să îndeplinească cumulativ condițiile legale

Exercitarea profesiei de detectiv particular este incompatibilă cu:

- a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii, care implică exercițiul autorității publice;
- b) activități care influențează independența profesiei ori contravin bunelor moravuri;
- c) exercitarea nemijlocită de fapte de comerț, cu excepția celor conforme obiectului de activitate și îndeplinirii atribuțiilor specifice.

3. Secretul profesional

Detectivul particular este obligat să păstreze secretul profesional asupra datelor și informațiilor obținute.

Datele și informațiile obținute pot fi comunicate, la cerere, în condițiile legii, numai instanțelor judecătorești și Ministerului Public, dacă acestea sunt utile pentru aflarea adevărului în cauzele penale.

În activitatea desfășurată, detectivul particular se supune legii, statutului societății specializate sau al cabinetului individual de detectivi particulari.

Capitolul II

DOBÂNDIREA CALITĂȚII DE DETECTIV PARTICULAR

1. Condițiile dobândirii calității.

Poate dobândi calitatea de detectiv particular persoana care îndeplinește următoarele condiții:

a) are cetățenia română sau cetățenia unuia dintre statele membre ale Uniunii Europene ori ale Spațiului Economic European;

b) posedă cel puțin studii medii și este absolventă a unei școli postliceale de detectivi sau a îndeplinit funcția de polițist ori lucrător în cadrul unor instituții publice cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice sau siguranței naționale ori este absolventă a unei instituții de învățământ superior;

c) este aptă din punct de vedere medical;

d) să nu fi fost condamnată pentru infracțiuni săvârșite cu intenție;

e) nu desfășoară o activitate care implică exercițiul autorității publice;

f) a obținut avizul inspectoratului de poliție județean sau al Direcției generale de poliție a municipiului București, după caz;

g) a promovat examenul de atestare a calității de detectiv particular, ori deține un certificat de calificare în această profesie sau un atestat similar eliberat în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European.

2. Dosarul înscrierii.

Pentru susținerea examenului de atestare a calității de detectiv particular, persoanele interesate trebuie să depună la inspectoratele de poliție județene sau, după caz, la Direcția Generală de Poliție a Municipiului București următoarele acte:

a) cerere;

b) curriculum vitae;

c) actul de studii, în original și în copie, sau, după caz, adevărul din care să reiasă îndeplinirea unei funcții de polițist ori lucrător în cadrul unor instituții publice cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice sau securității naționale;

d) actul de absolvire a unui curs de specialitate, în original și în copie;

e) certificate medicale și de atestare psihologică, eliberate de o unitate sanitară specializată, respectiv un laborator autorizat;

f) declarație din care să rezulte că îndeplinește condiția leală nu desfășoară o activitate care implică exercițiul autorității publice;;

g) dovada achitării tarifului pentru susținerea examenului de atestare a cunoștințelor, stabilit în conformitate cu dispozițiile legale.

(2) Copiile documentelor se certifică pentru conformitate cu originalul prin semnarea de către reprezentantul unității de poliție. Originalul documentelor prezentate se restituie pe loc, după confruntarea copiilor cu acestea.

3 Verificarea aptitudinilor prealabile.

Calitatea de detectiv particular se dobândește în urma verificării îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege și a examinării candidaților de către o comisie instituită la nivelul inspectoratului de poliție județean, respectiv al Direcției generale de poliție a municipiului București.

Comisia se întrunește trimestrial, iar verificarea cunoștințelor se face potrivit tematicii aprobate de Inspectoratul General al Poliției Române.

După promovarea examenului, detectivului particular i se eliberează un atestat, pe baza căruia se poate asocia ori angaja la o societate licențiată sau își poate înființa cabinet individual pentru desfășurarea de activități de investigare.

Persoana respinsă la examen poate depune contestație la Inspectoratul General al Poliției Române în termen de 3 zile, acesta având obligația să o soluționeze în termen de 30 de zile de la data depunerii.

Cetățenii din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European care au calitatea de detectiv particular pot desfășura activitățile specifice acestei profesii pe teritoriul României, în condițiile prezentei legi, exclusiv în baza unei delegații emise de societatea pe care o reprezintă, în vederea soluționării cazului ce face necesară prezența acestora în România. Cetățenii din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European fac dovada calității de detectiv particular cu actul care atestă în mod valabil această calitate în statul de origine sau de proveniență.

Detectivii din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European au obligația ca înaintea desfășurării oricăror activități specifice și la încetarea acestora să înștiințeze organul de poliție competent teritorial.

Capitolul III

DREPTURILE DETECTIVILOR PARTICULARI ȘI ALE SOCIETĂȚILOR SPECIALIZATE

1. Drepturile detectivilor particulari.

În exercitarea profesiei detectivul particular are dreptul să efectueze investigații în legătură cu persoanele, bunurile, faptele, datele și împrejurările care fac obiectul acestei activități, cu respectarea strictă a drepturilor și libertăților cetățenilor, precum și a dispozițiilor legale.

În efectuarea investigației detectivul particular poate solicita persoanelor fizice sau autorităților publice informații care, potrivit legii, nu sunt clasificate și nu aduc atingere dreptului la viață intimă, familială și privată ori altor drepturi și libertăți fundamentale ale persoanei vizate.

Detectivul trebuie să respecte obligațiile reglementate de regulamentul european privind protecția datelor cu caracter personal.

Dacă acesta este salariat la o societate de detectivi, atunci are și drepturi reglementate de Codul muncii:

Cu caracter general, art. 6 alin. 2 din Codul muncii dispune: „Tuturor salariaților care prestează o muncă le sunt recunoscute dreptul la protecția datelor cu caracter personal, precum și dreptul la protecție împotriva concedierilor nelegale”. Alin. 3 prevede că „pentru munca egală sau de valoare egală este interzisă orice discriminare bazată pe criteriul de sex cu privire la toate elementele și condițiile de remunerare”.

Detaliind, art. 39 alin. 1 din același Cod, enumeră principalele drepturi ale salariaților:

- „a) dreptul la salarizare pentru munca depusă;
- b) dreptul la repaus zilnic și săptămânal;
- c) dreptul la concediul de odihnă anual;
- d) dreptul la egalitate de șanse și de tratament;
- e) dreptul la demnitate în muncă;
- f) dreptul la securitate și sănătate în muncă;
- g) dreptul la acces la formarea profesională;
- h) dreptul la informare și consultare;
- i) dreptul de a lua parte la determinarea și ameliorarea condițiilor de muncă și a mediului de muncă;
- j) dreptul la protecție în caz de concediere;
- k) dreptul la negociere colectivă și individuală;
- l) dreptul de a participa la acțiuni colective;
- m) dreptul de a constitui sau de a adera la un sindicat;
- n) alte drepturi prevăzute de lege sau contractele colective de muncă aplicabile”.

Art. 38 din Codul muncii dispune: „Salariații nu pot renunța la drepturile ce le sunt recunoscute prin lege. Orice tranzacție prin care se urmărește

renunțarea la drepturile recunoscute de lege salariaților sau limitarea acestor drepturi este lovită de nulitate”.

Așa cum se subliniază în literatura juridică, „salariații nu pot renunța nu doar la drepturile stabilite/consacrate/edictate pe cale legală”, dar nici la cele „stabilite prin negociere colectivă garantate legal” sau prin „negocierea individuală recunoscute legal

2. Drepturile societăților și cabinetelor de detectivi.

Societățile specializate și cabinetele individuale de detectivi particulari au următoarele drepturi:

a) să se doteze și să folosească mijloacele tehnice de investigare și comunicații permise de lege;

b) să organizeze cursuri și alte activități de pregătire profesională și fizică specifice pentru perfecționarea pregătirii personalului propriu;

c) să se afilieze în asociații profesionale care să le reprezinte interesele în relațiile cu alte asociații sau cu instituții ale statului;

d) să solicite oficial de la autoritățile publice date despre persoane, bunuri sau situații, necesare detectivului particular în procesul de investigare, care, potrivit legii, nu sunt clasificate și nu aduc atingere dreptului la viață intimă familială și privată ori altor drepturi și libertăți fundamentale ale persoanei vizate.

Raportat la angajații pe care îi are, aceste societăți au următoarele drepturi;

a) să stabilească organizarea și funcționarea unității;

b) să stabilească atribuțiile corespunzătoare pentru fiecare salariat, în condițiile legii;

c) să dea dispoziții cu caracter obligatoriu salariaților, sub rezerva legalității lor;

d) să exercite controlul asupra modului de îndeplinire a sarcinilor de serviciu;

e) să constate săvârșirea abaterilor disciplinare și să aplice sancțiunile corespunzătoare, potrivit legii, contractului colectiv de muncă aplicabil și regulamentul intern;

f) să stabilească obiectivele de performanță individuală, precum și criteriile de evaluare a realizării acestora.

Aceste drepturi prevăzute de lege exprimă poziția complexă a angajatorului care dispune de prerogativele: organizatorică, de direcționare a salariaților săi, de control și disciplinară.

Angajatorul dispune de prerogativa stabilirii regulilor de desfășurare a activității în unitate prin intermediul regulamentul intern. Dar, întocmirea acestui regulament este și o obligație prevăzută de art. 246 din Codul muncii.

Elaborarea lui este atributul exclusiv al angajatorului, sindicatul sau reprezentanții salariaților fiind doar consultați. Această consultare este, deci, facultativă. Dar, angajatorul este ținut de obligația de consultare, nerespectarea dispoziției respective având drept consecință lipsirea regulamentul de forță juridică

Capitolul IV

OBLIGAȚIILE DETECTIVILOR PARTICULARI

1. Obligații.

Detectivul particular are următoarele obligații:

- a) să manifeste probitate și conștiinciozitate profesională, scopul activității sale fiind aflarea adevărului în cauza pentru care a fost angajat;
- b) să folosească metode și mijloace de investigare prin care să nu aducă atingere normelor de drept ori drepturilor și libertăților cetățenești;
- c) să păstreze, chiar și după încetarea calității de detectiv particular, secretul profesional cu privire la actele, faptele, datele și împrejurările despre care a luat cunoștință în timpul desfășurării activității, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege;
- d) să nu uzeze de calitatea de detectiv particular decât în interesul serviciului.

În organizarea și desfășurarea activității detectivii particulari din societățile specializate și din cabinetele individuale au obligația:

- a) să întreprindă investigații numai în baza unei convenții scrise încheiate cu clientul;
- b) să înființeze un registru numerotat și să îl înregistreze la inspectoratul de poliție județean sau, după caz, la Direcția generală de poliție a municipiului București, în care vor ține evidența cazurilor investigate;
- c) să comunice datele și informațiile solicitate de procuror sau de instanța de judecată, pentru soluționarea unor cauze penale;
- d) în cazurile în care constată că informațiile obținute vizează siguranța națională, să sesizeze de îndată autoritățile cu atribuții în domeniu;
- e) să angajeze și să folosească pentru activitățile specifice de investigații numai persoane care au calitatea de detectiv particular;
- f) în raport de posibilități și pe baza unor convenții, să primească în practică elevi ai școlilor de detectivi particulari.

Așa cum am precizat mai sus, societățile specializate și cabinetele individuale de detectivi particulari își întocmesc regulamente de organizare și funcționare, care se aprobă prin dispoziție scrisă a conducătorului executiv al societății sau a șefului cabinetului individual, după caz.

Salariaților detectivi le revin, în principal, următoarele obligații:

- a) de a realiza norma de muncă sau, după caz, de a îndeplini atribuțiile ce le revin conform fișei postului;
- b) de a respecta disciplina muncii;
- c) de a respecta prevederile cuprinse în regulamentul intern, în contractul colectiv de muncă aplicabil, precum și în contractul individual de muncă;
- d) obligația de fidelitate față de angajator în executarea atribuțiilor de serviciu;
- e) obligația de a respecta măsurile de securitate și sănătate a muncii;
- f) obligația de a respecta secretul de serviciu;
- g) alte obligații prevăzute de lege sau contractele colective de muncă aplicabile”.

Obligația de la lit. f o include și pe cea de respectare a secretului profesional.

La aceste obligații ne-am referit sau ne vom referi în alte capitole ale lucrării de față.

În rândurile care urmează avem în vedere doar una din obligațiile enumerate de textul menționat și anume la cea *de fidelitate*.

2. Interdicții.

Detectivului particular, în desfășurarea activității, îi este interzisă efectuarea de investigații cu privire la:

a) activitatea personalului reprezentanțelor diplomatice și consulare sau a organizațiilor internaționale cu statut similar;

b) activitatea persoanelor, desfășurată permanent ori temporar, cu orice titlu, în interesul autorităților publice, instituțiilor sau altor persoane juridice de interes public ori în serviciile de interes public;

c) datele confidențiale cu privire la convingerile politice, religioase, filozofice sau sindicale și la exprimarea acestor convingeri, la orientarea sexuală, sănătatea, originea socială ori etnică a unei persoane;

d) cauzele penale aflate în lucru la organele judiciare;

e) activitățile specifice desfășurate de instituțiile cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale.

Capitolul V

RĂSPUNDEREA DETECTIVILOR ANGAJAȚI CU CONTRACTE DE MUNCĂ ȘI A CELOR CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA CA PROFESIE INDEPENDENTĂ

1. Noțiunea și trăsăturile caracteristice ale răspunderii disciplinare

Răspundere intervine în cazurile în care un salariat săvârșește cu vinovăție o abatere disciplinară. Din textele legale, rezultă, însă, elementele esențiale – definitorii, ale răspunderii disciplinare fără a căror existență cumulată nu poate exista o atare răspundere. Acestea sunt:

- calitatea de salariat;
- existența unei fapte ilicite;
- săvârșirea faptei cu vinovăție;
- un rezultat dăunător și legătura de cauzalitate între faptă și rezultat.

2. Condițiile răspunderii disciplinare .

Pentru declanșarea răspunderii disciplinare, este necesar ca un salariat să fi săvârșit o abatere de la disciplina muncii. Abaterea disciplinară este, așadar, condiția necesară și suficientă, unicul temei pentru declanșarea răspunderii disciplinare, care se exprimă prin aplicarea sancțiunilor disciplinare. De aceea, pentru a stabili dacă o faptă poate fi calificată abatere disciplinară, astfel încât să atragă răspunderea disciplinară, este necesar să fie analizate acele elemente constitutive, asemănătoare ca structură cu cele ale infracțiunii.

Așa fiind, spre a răspunde disciplinar, trebuie să fie întrunite următoarele elemente constitutive ale abaterii disciplinare:

- obiectul (relațiile sociale de muncă, ordinea și disciplina la locul de muncă);
- latura obiectivă (respectiv fapta – acțiunea sau inacțiunea salariatului);
- subiectul (întotdeauna o persoană fizică în calitate de subiect calificat, respectiv salariatul);
- latura subiectivă (vinovăția – intenția directă și indirectă ori culpa cu ușurință sau nesocotință a salariatului);

Existența întrunită a elementelor abaterii disciplinare – cauza – declanșează efectul, respectiv răspunderea disciplinară. Deci, fapta ilicită (abaterea disciplinară) trebuie să se afle într-o legătură cauzală cu rezultatul (dăunător). Dacă sunt probate elementele constitutive ale abaterii disciplinare, respectiv înfrângerea obligațiilor de serviciu și vinovăția, rezultatul dăunător și legătura cauzală se prezumă.

3. Sancțiunile disciplinare.

- avertismentul scris;
- retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o durată ce nu poate depăși 60 de zile;
- reducerea salariului de bază pe o durată de 1-3 luni cu 5-10%;
- reducerea salariului de bază și/sau, după caz, și a indemnizației de conducere pe o perioadă de 1-3 luni cu 5-10%;
- desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă”.

Un alt regim sancționator nu poate fi stabilit decât prin statutele profesionale aprobate prin lege specială (art. 248 alin. 2 din Codul muncii).

4. Procedura aplicării și executării sancțiunilor disciplinare

Art. 251 alin. 1 din Codul muncii, prevede că nicio sancțiune disciplinară, cu excepția avertismentului scris nu poate fi dispusă mai înainte de efectuarea cercetării disciplinare prealabile.

Cercetarea prealabilă comportă mai multe etape:

- sesizarea angajatorului, a conducerii unității etc., că acel salariat a săvârșit o abatere disciplinară;

- dispoziția angajatorului de a se efectua cercetarea adresată comisiei special împuternicite de el;

- convocarea în scris a salariatului pentru efectuarea cercetării;

- întrevederea, discuția dintre comisie și salariatul în cauză, cu asigurarea dreptului acestuia la apărare;

- finalizarea cercetării printr-un referat, proces verbal etc., care va fi înaintat angajatorului (conducerii unității).

Sesizarea că a fost săvârșită o abatere disciplinară poate avea loc din oficiu sau la inițiativa oricărei persoane care a luat cunoștință de o asemenea faptă și anume șeful ierarhic, conducătorul unui compartiment de muncă etc.

Potrivit art. 251 alin. 4 din Codul muncii, salariatul are dreptul de a fi asistat, la cererea sa, de către un avocat sau reprezentant al sindicatului al cărui membru este.

Cercetarea prealabilă se va finaliza cu un proces-verbal/referat ori raport întocmit de persoanele împuternicite (respectiv comisia instituită) să o efectueze în care se consemnează rezultatele acesteia, inclusiv, după caz, refuzul nejustificat al salariatului de a se prezenta sau de a-și motiva poziția ori motivarea pentru care apărărilor sale au fost înlăturate, propunerea de sancționare (sau nu), sancțiunea ce poate fi aplicată etc.

Documentul astfel încheiat trebuie să aibă în vedere, desigur, faptele (și în totalitatea lor) care se impută salariatului în cauză, nu altele sau o parte a ansamblului lor.

Orice sancțiune disciplinară trebuie concretizată, materializată, într-un înscris (decizie), act unilateral al angajatorului.

5. Căile de atac împotriva sancțiunilor.

Având în vedere că potrivit art. 208 din acest ultim act normativ „conflictele individuale de muncă se soluționează de către instanțele judecătorești”, aceste conflicte sunt, de fapt, „litigii de muncă”.

Art. 269 alin. 1 din Codul muncii prevede că judecarea conflictelor de muncă este de competența instanțelor stabilite conform Codului de procedură civilă. Aceeași idee rezultă din dispozițiile art. 208 și art. 209 din Legea dialogului social nr. 62/2011.

Art. 2 pct. 1 lit. c) din acest cod¹ dispune că tribunalele judecă, în primă instanță, conflictele de muncă, cu excepția celor date prin lege în competența altor instanțe.

În același spirit, art. 36 alin. 3 din Legea nr. 304/2004² privind organizarea judiciară prevede că în cadrul tribunalelor funcționează secții sau, după caz, complete specializate și pentru cauze privind conflictele de muncă și asigurări sociale.

În temeiul unor dispoziții derogatorii, sunt conflicte (litigii) sau cereri referitoare la relațiile de muncă ce se judecă în primă instanță, nu de tribunale, ci de judecătorii sau curți de apel.

¹ Modificat, inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008, (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 327 din 25 aprilie 2008).

² Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005, modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 97/2008 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 15 aprilie 2008).

Hotărârile pronunțate în fond de tribunale sunt definitive și executorii de drept (art. 274 din Codul muncii) sau numai definitive (art. 214 din Legea nr. 62/2011); ele pot fi atacate doar cu apel (art. 215 din Legea nr. 62/2011), o atare competență revenind Curților de apel (art. 3 pct. 3 din Codul de procedură civilă), în cadrul cărora funcționează, de asemenea, complete specializate pentru cauze privind conflictele de muncă și asigurări sociale (art. 35 alin. 2 din Legea nr. 304/2004).

6. Sancțiuni pentru detectivii care desfășoară activitatea ca profesie independentă

Exercitarea fără drept a profesiei de detectiv particular constituie infracțiune și se pedepsește potrivit Codului penal.

Încălcarea obligațiilor legale atrage și suspendarea atestatului de detectiv particular sau, după caz, a licenței de funcționare a societății specializate ori a cabinetului individual de detectivi particulari, pe o perioadă cuprinsă între o lună și 3 luni.

Atestatul de detectiv particular sau, după caz, licența de funcționare a societății specializate ori a cabinetului individual de detectivi particulari se anulează dacă, într-un interval de un an de la data la care a expirat termenul de suspendare a atestatului sau a licenței, este săvârșită din nou una dintre faptele care atrag măsura suspendării.

Măsurile referitoare la suspendarea sau anularea atestatului de detectiv particular se dispun de către inspectoratul de poliție județean care l-a emis sau, după caz, de către Direcția generală de poliție a municipiului București.

Suspendarea sau anularea licenței de funcționare a societății specializate ori a cabinetului individual de detectivi particulari se dispune, în condițiile legii, de către Inspectoratul General al Poliției Române.

Capitolul VI

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA SOCIETĂȚILOR SPECIALIZATE DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ

1. Definiție și reglementare

Societățile specializate de pază și protecție sunt societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, care se constituie și funcționează potrivit legislației comerciale și prevederilor Legii nr. 333/2003, având ca obiect de activitate paza obiectivelor, bunurilor sau valorilor, paza transporturilor de bunuri și valori, în condiții de maximă siguranță a acestora, precum și protecția persoanelor.

2. Licența pentru funcționarea societății

Societățile specializate de pază și protecție funcționează în baza licenței eliberate de Inspectoratul General al Poliției Române, cu avizul prealabil al Serviciului Român de Informații, pentru cel puțin unul dintre obiectele de activitate, care poate fi reînnoită la fiecare 3 ani. Retragerea avizului prealabil al Serviciului Român de Informații poate constitui temei pentru anularea licenței de funcționare.

Pentru obținerea licenței de funcționare este necesară întrunirea următoarelor condiții:

- a) prezentarea regulamentului de organizare și funcționare a societății;
- b) prezentarea listei cu mijloacele materiale, tehnice, de transport, de comunicații, cu mijloacele audiovideo, aparatura de recunoaștere și identificare, sistemele de alarmă împotriva efracției, sistemele de cronometrare și numărare, cu centrele de supraveghere și dispeceratele, tehnica de calcul și softul utilizat, cu armamentul și alte mijloace tehnice care vor face parte din dotarea societății, în funcție de obiectul de activitate;
- c) prezentarea dovezilor de înregistrare cu denumirea societății și a însemnelor distinctive înregistrate la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci;
- d) prezentarea notificării prin care se încunoștințează consiliul județean sau, după caz, Consiliul General al Municipiului București despre faptul că societatea va avea sediul social în zona de responsabilitate a acestora;
- e) prezentarea dovezii de achitare a taxei pentru obținerea licenței de funcționare;
- f) prezentarea atestatului profesional pentru persoanele care execută activități de pază și protecție.

Conducătorul societății specializate de pază și protecție trebuie să obțină avizul inspectoratului de poliție județean sau al Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, după caz, în a cărei rază teritorială își are sediul societatea respectivă.

Unitatea de poliție competentă poate acorda avizul persoanei, care are cetățenie română sau cetățenia unuia dintre statele membre ale Uniunii Europene ori ale Spațiului Economic European, a împlinit vârsta de 21 de ani, posedă pregătire corespunzătoare atribuțiilor ce îi revin, este cunoscută ca având o bună conduită cetățenească și nu a suferit condamnări pentru infracțiuni săvârșite cu intenție.

3. Obiectul de activitate al societății de protecție și pază

Societățile specializate de pază și protecție pot avea unul sau mai multe dintre următoarele obiecte de activitate:

- a) servicii de pază a obiectivelor, bunurilor și valorilor, precum și servicii de consultanță în domeniu;

b) servicii de pază a transporturilor de bunuri și valori, precum și servicii de consultanță în domeniu;

c) servicii de protecție personală specializată, denumită gardă de corp, și servicii de consultanță în domeniu.

Prin servicii de pază se înțelege:

a) paza proprietății împotriva accesului neautorizat sau a ocupării abuzive;

b) paza proprietății împotriva furturilor, a distrugerilor, incendiilor, precum și a altor acțiuni producătoare de pagube materiale;

c) detectarea substanțelor, armelor, explozibililor sau a materialelor de orice natură care pot provoca o pagubă;

d) paza proprietății intelectuale;

e) paza mediului înconjurător;

f) furnizarea către autoritățile competente a informațiilor legate de incidentele apărute în timpul activității de pază.

Prin servicii de pază a transporturilor de bunuri și valori se înțelege:

a) organizarea și asigurarea pazei transportului terestru, pe apă sau aerian al unor bunuri de importanță deosebită, valori sau al oricărui alt obiect pe care beneficiarul serviciului îl denuțește astfel;

b) organizarea și asigurarea pazei transportului unor date și informații, indiferent de suportul pe care acestea se află și de modalitatea aleasă pentru transmitere;

c) organizarea și asigurarea, potrivit legislației în vigoare, a protejării mijloacelor de comunicații;

d) organizarea și asigurarea transportului pentru persoanele care solicită să fie transportate în condiții de maximă siguranță;

e) furnizarea către autoritățile competente a datelor despre incidentele apărute în timpul activității de transport.

Prin serviciu de protecție specializată a persoanei - gardă de corp - se înțelege:

a) protejarea vieții și integrității corporale a persoanei aflate sub protecție;

b) protejarea persoanei aflate sub protecție împotriva hărțuirii, pedepsită de lege;

c) protejarea persoanei aflate sub protecție în timpul transportului;

d) furnizarea către autoritățile competente a informațiilor legate de incidentele apărute în timpul activității de protecție.

Prin serviciu de consultanță se înțelege:

a) asistență cu privire la activitățile care fac obiectul activității;

b) întocmirea de analize, evaluări și rapoarte asupra riscurilor la adresa securității persoanei, proprietății sau mediului.

4. Interdicții și obligații ale societăților de pază și protecție

Personalului din societățile specializate de pază și protecție îi este interzis să culeagă date și informații.

În situația în care intră în posesia unor date și informații care vizează siguranța națională, personalul are obligația să informeze, de îndată, autoritățile competente cu atribuții în domeniul siguranței naționale.

Conducătorii societăților specializate de pază și protecție sunt obligați să asigure respectarea prevederilor legale și a regulamentelor proprii în organizarea și funcționarea acestei forme de pază, în angajarea, pregătirea și controlul personalului, portul uniformei și al însemnelor distinctive, precum și în dotarea cu mijloace de intervenție și apărare individuală, conform legii.

Plata serviciilor de pază și protecție prestate de către societățile specializate se face pe baza contractelor încheiate cu beneficiarii.

Societățile specializate de pază și protecție au obligația de a păstra evidența contractelor în registre speciale.

Societățile specializate de pază și protecție nu pot adopta însemne, uniforme, legitimații, accesorii de echipament sau denumiri identice, asemănătoare sau de natură să conducă la confuzii între acestea, precum și cu cele ale autorităților publice ori ale organismelor internaționale la care România este parte.

Modelul echipamentului personalului de pază și protecție se stabilește prin hotărâre a Guvernului și se inscripționează cu denumirea și sigla societății, aprobate cu ocazia acordării licenței. Pe autovehiculele din dotarea societăților specializate se inscripționează numai denumirea, sigla, obiectul de activitate pentru care s-a emis licență de către poliție și numerele de telefon ale societății. Montarea și folosirea de mijloace de semnalizare luminoasă sau acustică pe autovehiculele societăților de pază și protecție sunt interzise.

Societățile specializate de pază și protecție se pot asocia cu societăți sau firme străine de profil, cu respectarea prevederilor legii.

BIBLIOGRAFIE

1. Constituția României
2. Codul muncii
3. Codul civil
4. Legea nr. 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor
5. Legea nr. 156/2000 privind protecția cetățenilor care lucrează în străinătate;
6. Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă;
7. Legea 329/2003 privind exercitarea profesiei de detectiv particular
8. Alexandru Țiclea (coordonator), Laura Georgescu, *Codul muncii – comentat și adnotat cu legislație, doctrină și jurisprudență*, Editura Universul juridic, București, 2017;
9. Alexandru Țiclea (coord), Laura Georgescu, Dumitru Ilie, Mitică Purcaru, *Noutati legislative, jurisprudențiale și doctrinare*, Editura Universul juridic, București, 2018;
10. Alexandru Țiclea, Laura Georgescu, *Dreptul muncii Curs universitar*, Editura Universul juridic, București, 2019.
11. Mădălin Irinel Niculeasa, *Profesiile liberale*, Editura Universul Juridic, București, 2006;
12. Pavel Abraham, *Detectivi particulari în România*, Editura Detectiv, București, 2006;
13. Pavel Abraham, *Securitatea privată o provocare europeană*, Editura Detectiv, București, 2006.

